

Synodontis petricola - Hamis kakukkharcsa

ELSŐ LEÍRÓJA:	Matthes, 1959
CSALÁD:	Mochokidae
MÉRET:	12-13 cm
C°:	23-27
pH°:	7,5-8,5
Nk°:	15-30
HELYIGÉNY:	200 liter
VISELKEDÉS:	társas, csoportos
TÁPLÁLÉK:	ragadozó
TARTÓZKODIK?	alsó szint
ÉLETTARTAM:	8-10 év
TERM.VÉD.:	nem fenyegetett

Synodontis petricola
Hamis kakukkharcsa
 (Matthes, 1959)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Synodontis petricola – Hamis kakukkharcsa elterjedési területe (Map)

Kelet-Afrika; Tanganyika-tó, főleg a tó északi területein.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Maximális testhossza 13 cm, akváriumokban gyakran 10 cm körül marad a kifejlett kori mérete. Formája némileg eltér a többi tollasbajszú harcsától. Kistermetű, alacsony hátú és nyúlánk, hosszú farktövű faj, aránylag széles és lekerekített fejjel. Alapszíne sárgásbarna, melyen sötétbarna, már-már fekete foltok díszelnek. A testen nagyobbak ezek a pöttyök, míg a fejen kisebbek, bár több van belőlük. Foltjai jellegzetesen lekerekítettek és szabályosak. Nagyon jellegzetes a fajra, hogy minden úszója fekete színű, melyeket fehér szegély keretez. Fontos határozóbélyeg, hogy a fehér keret körbeér az úszókon, a

legfontosabb, hogy a hátúszó első sugara is fehér.

Bajuszszálai hófehér színűek, ami minden Tanganyika-tavi Synodontis közös jellegzetessége. A kopolyúfedőtől hátranyúló tövisszerű nyúlvány e fajnál viszonylag rövid és tömzsi alapú. A nyúlvány és a mellúszó töve között egy pórus található, melyet élő halon megfigyelni meglehetősen nehéz. A nőstények valamivel nagyobbak és kerekesebbek a hímeknél.

A Tanganyika-tóban 10 endemikus Synodontis-faj él, melyek döntő többsége nagyon hasonló megjelenésű. A legbiztosabb megkülönböztető bélyeg, hogy a hátúszó első sugara is fehér színű. Ha ezt a tulajdonságot észleljük, akkor már csak egy rokon faj jöhet számításba, a *Synodontis lucipinnis*. E két fajt megkülönböztetni elég nagy kihívás. Alapvető bélyeg, hogy a *S. lucipinnis* nem rendelkezik pórusal a mellúszó töve és a tövisnyúlvány között, viszont ezt aligha tudjuk észlelni élő halakon. Pöttyei kevésbé szabályos formájúak, fején kicsit kevesebb és nagyobb folt helyezkedik el, illetve kifejtett kori mérete kisebb – de ezek a bélyegek mind olyanok, melyek nem feltétlenül objektívek, főleg fiatal állatokon. Amit érdemes figyelnünk, az a hasoldali úszók színezete. A hasúszókra is jellemző, de legjobban a farok alatti úszón látható, hogy az úszó tövén egy kis foltban (az angol szakirodalomban „ablaknak” nevezik) a test színezetét mutatja a hal, tehát nem tökéletesen fekete színű az úszó. A fehér keretezettség ugyanúgy jelen van.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Kedvelt tollasbajszú harcsafaj, főleg az afrikai sügerek szerelmesei között. Remek kiegészítője szinte bármely Tanganyika-tavi biotóp medencének. A legapróbb csigasügereket leszámítva (és persze a nagytestű ragadozókat kerülve), jóformán bármely tanganyikai sügér kiváló társhala lehet. Jó szolgálatot tesz a sügerek által meghagyott tápmaradékok eltakarításában is. Különlegességét tovább emeli, hogy akváriumokban kiválóan szaporítható, ami csak nagyon kevés Synodontisról mondható el. Az egyik legbékésebb természetű tollasbajszú harcsafaj, semmilyen agressziót nem mutat, legfeljebb csak a nagyon parányi halak vannak veszélyben mellette, melyeket tápláléknak nézhet.

Sok rokonával ellentétben nappal is aktív harcsáról van szó. Társas, csapatos életmódot folytató halak, így legalább 4-5 példányát kell beszerezniük, de természetesen, ha nagy méretű akvárium áll rendelkezésre, ennél több halat is tarthatunk. Egy ekkora csoportban szinte biztos, hogy párok is ki fognak alakulni. 180-200 litertől kezdve már gondozhatjuk is őket, köszönhetően annak, hogy kifejtett kori méretük nem túlságosan nagy. Akváriumokban 10 cm körül alakul a várható testhosszuk. Egy afrikai sügérés medence berendezése természetesen megfelel e fajnak is. Érdeemes apró szemcseméretű, finom homokot teríteni a medence aljára, nagyon élvezik, ha tudnak benne turkálni (egyébként pedig a sügerek számára is ez az optimális), és ezzel megakadályozhatjuk, hogy érzékeny bajuszszálai megsérüljenek. Kövekből, sziklákból szép dekorációt tudunk építeni, használhatunk például üreges mészkősziklákat is, melyekben számos búvóhelyre lelnek. A növényeket nem bántják, de nem is igénylik külön, ezt igazítsuk az akvárium berendezéséhez. A lényeg az, hogy találjanak maguknak a kövek között rejtékhelyeket. Ha ágakkal, uszadékokkal dekorálnánk, győződjünk meg róla, hogy már nem eresztenek ki magukból csersavat, ami a pH-t lecsökkentené. PVC csöveket, agyag bujkálókat is használhatunk.

Természetesen nem csak afrikai sügerekkel lehet őket együtt tartani, hanem akár társas akváriumban is, ha összeegyeztetjük a társhalak igényeit. Így kerülhetnek mellé keményvizes szivárványhalak,

elevenszülők is, de alkalmas Malawi- vagy Viktória-tavi sügerek társaságába is. Fontos, hogy mivel a kelet-afrikai Tanganyika-tóból származik, semmiképpen se tartsuk őket lágy vízben! A legtöbb hazai csapvíz keménysége megfelelő, sőt, ha a mészkő dekorációból oldódik még ki további kalcium, az sem okoz számukra problémát. A tó vize kissé lúgos kémhatású, 7-es pH alatt nem tarthatjuk harcsáinkat! Ezekre mindig figyeljünk oda. A hőmérséklet tekintetében nem kényesek, 23 és 27 °C között jól érzik magukat. Igénylik a rendszeres részleges vízcsereket, akár csak a tanganyikai sügérfélék, ezek a halak is leginkább a tiszta és bomlástermékektől mentes vízben tarthatóak sikeresen. Kerüljük a nitrát szint megemelkedését. Érdemes gondoskodni róla, hogy ne tudjanak a fűtőszálhoz közel bebújni, mert pikkelytelen testüket megégethetik. A réz- vagy formalintartalmú gyógyszerekre, vízkezelő szerekre és klórra érzékenyek – ennek magyarázata is legfőképp a pikkelytelen bőrük. Betegségekre nem hajlamos, egyébiránt nem kényes halak.

A hamis kakukkharcság főleg ragadozó életmódot folytatnak. A tollasbajszú harcsák többségére igaz, hogy táplálékuk túlnyomó többségét állati eredetű anyagok teszik ki, és egy kevés növényi eleségre van csak szükségük. Fajunknál ez különösen igaz, főleg rákokkal, csigákkal, férgelével táplálkozik a természetben. Akváriumokban elfogadják a harcsatablettákat, de megeszik a talajra süllyedő granulátumokat, lemezes eleségeket (pl.: a sügerek maradékait). Érdemes menüjüket színesíteni vörös szűnyoglárvával és artémiával (ezek a kedvencei), de szívesen esznek tubifexet, blackwormot, grindált is. Néha egy kevés spirulinás tápot is kaphatnak vagy pár apró darab forrázott uborkát, de túl sok növényi kiegészítésre nincs szükségük. Hajlamosak túlnyomó többségük, ügyeljünk arra, hogy ne hízzanak el.

Azon kevés Synodontis egyike, melyek remekül tenyésztethetők akváriumokban, a kereskedelmi igényeket szinte teljesen tudják is fedezni szaporított állatokból. Szaporodása nagyon különleges és korábban több félreértésre is okot adott – ami a magyar (és külföldi) neveiben is tükröződik. A kakukkharcsa név a fészekparazita szaporodásmódra utal, vagyis arra, hogy a harcsák más halak (konkrétan szájköltő sügérfélék) ikrái közé csempézik sajátjaikat, így a harcsaikrák a sügér szájában kelnek ki. A harcsák gyorsabban fejlődnek, mint a sügerek, és előfordul, hogy a nőstény sügér már csak harcsaivadékokat nevel a szájában azok elúszásáig (mivel a kis harcsák megeszik a sügérikrákat, vagy kikelt lárvákat). Ez a szaporodásmód klasszikusan a valódi kakukkharcására, vagyis a *Synodontis multipunctatus*ra jellemző. Korábban úgy vélték, a *Synodontis petricola* is fészekparazita faj – ekkoriban szinonim névként használták rá is a kakukkharcsa nevet. Később olyan leírások is születtek, melyek ezt elvetették és kizárólag szabadon ívó fajként hivatkoztak rá. Ezekben az időkben született a jelenleg is használt magyar neve, a hamis kakukkharcsa, megkülönböztetendő őt az igazi fészekparazita, kakukktermészetű rokonától. Mára azonban bebizonyosodott, hogy mindkét szaporodásmód megjelenik e fajnál (tehát tekinthető fakultatív fészekparazitának), ha nem áll rendelkezésre gazdasügér, minden gond nélkül ívnak ikráikat szabadon elszórva vagy barlangokban is.

Mivel sikeresen tenyésztethetők gazdasügér nélkül is, ezért kiváltképp egyszerű akváiumi szaporításuk. A jól táplált és megfelelő körülmények között tartott csapatban szinte biztosan válnak ki párok, sőt, akár a közös medencében is sor kerülhet ívásra. Mindenesetre a legbiztosabb tenyésztési módszer egy szaporító medence felállítása, melybe párban vagy csapatban is kerülhetnek a halak. Némi búvóhely mindenképpen álljon rendelkezésre, és ügyeljünk az alacsony nitrátszintre. Ívás előtt értékes eleségekkel tápláljuk őket, ilyen célra megfelel az élő tubifex, blackworm, grindálféreg és egy kevés növényi kiegészítés. A halak alapesetben szabadon szórják el ikráikat, de előfordul barlangban történő ívás is, de ez sem alapvető feltétel. Vannak, akik különböző agyagcserepeket, poharakat vagy valamilyen edényféleséget helyeznek el az akváiumban, a halak ugyanis szívesen ívnak ebbe (ilyenkor talajt ne töltsünk a medencébe), ez több

tenyésztőnél is jól bevált technika. Az ívás során a Corydorasoknál ismert T-pózt veszik fel a halak, a hím kergetőzik a nősténnyel. Ha bekövetkezett az ívás, vegyük ki a halakat, nehogy elfogyasszák az ikrák egy részét. Ivadékaikról nem gondoskodnak. Az ikrák gyorsan kelnek, egy-két napon belül, és további néhány napot követően a kishalak el is úsznak. Az ivadékok nagyon aprók, eleinte infuzóriával, tojássárgájával, papucsállatkával tudjuk őket etetni, de nem sokkal később válthatunk frissen kelt artémiára, banánféregre, portápra. Lassan nőnek! Akár fél évbe is beletelik, mire kiadható méretűre fejlődnek harcsáink, viszont ha csoportosan ívatunk, könnyen érhetünk el több százas ivadékszámot is. Fontos, hogy nevelésük során 5-7 naponta végezzünk részleges vízcserét, és jó, ha naponta többször is tudunk etetni. Egyes tenyésztők akár 3-5 etetést is beiktatnak naponta az ivadékoknál.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: -

Eng: Cuckoo Catfish, False Cuckoo Catfish, Pygmy Leopard Catfish, Dwarf Lake Synodontis

Egyéb köznevei: Pikkukäkimonni, Kuckucks-Fiederbartwels, Peřovec petricola, Gjøkmalle.

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Harcsafélék](#)

KULCSSZAVAK:

[Harcsafélék](#), [Mochokidae](#), [Hamis kakukkharcsa](#), [1959](#), [Matthes](#), [Synodontis petricola](#), [Akváriumi halak](#), [akvarisztika](#)

JELLEMZŐK:

[hőigényes \(25-30 °C\)](#), [lassan mozgó vízi](#), [növényt nem igényel](#), [lúgos \(8pH-nál több\)](#), [közepesen aktív mozgású](#), [Kelet-Afrika](#), [alsó szint](#), [lassú mozgású](#), [nagyon keményvízi \(20-30°Nk\)](#), [nagyméretű 10-20 cm](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [ragadozó](#), [Tanganyika-tó](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#), [állóvízi](#), [békés rajhal](#), [hosszú életű 6 év fölött](#), [nagy \(több 200 liternél\)](#), [gyér növényzetigényű](#), [féllúgos \(7.5-8 pH\)](#), [átlátszó vízi](#), [Afrika](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

- Dr Lothar Seegers: **Die Welse Afrikas – Ein Handbuch für Bestimmung und Pflege**
- <https://www.seriouslyfish.com/species/synodontis-petricola/>
- https://www.planetcatfish.com/common/species.php?task=&species_id=857
- https://www.scotcat.com/factsheets/s_petricola.htm
- <https://www.scotcat.com/articles/article30.htm>
- <https://www.tfhmagazine.com/articles/freshwater/raising-synodontis-cats-full-article>
- <https://www.tfhmagazine.com/articles/freshwater/lake-tanganyikan-synodontisthe-revision>

- <https://www.fishkeeper.co.uk/help-and-advice/freshwater/catfish/petricola-catfish>

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2012-10-06 09:01:17

Legutolsó frissítés: 2021-02-06 09:55:34

Katalógus ID: 4469

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/harcsafelek/synodontis-petricola.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva